

Εκτύπωση**Το νέο μοντέλο διοίκησης των ΑΕΙ**

**Η κ. Άννα Διαμαντοπούλου αποκαλύπτει το σχέδιο
για την οργάνωση των πανεπιστημίων
Οι καθηγητές θα επιλέγουν τις προσωπικότητες εκτός ιδρυμάτων
Η πλειοψηφία του Συμβουλίου Διοίκησης θα είναι εκλεγμένοι ακαδημαϊκοί**

Συνέντευξη στον Αποστολο Λακασα

«Το σημερινό μοντέλο διοίκησης των πανεπιστημίων χρειάζεται αλλαγή. Υπάρχουν προβλήματα από την οργάνωση της φύλαξης του ΑΕΙ μέχρι τον συνολικό σχεδιασμό κάθε ιδρύματος» τονίζει η υπουργός Παιδείας, κ. Άννα Διαμαντοπούλου, εξηγώντας σε συνέντευξή της στην «Κ», τις βασικές πτυχές της πρότασης του υπουργείου για τις αλλαγές στη λειτουργία των ΑΕΙ και των ΤΕΙ. Η ίδια ξεκαθαρίζει ότι «η πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου Διοίκησης θα είναι εκλεγμένοι ακαδημαϊκοί, θα εκπροσωπούνται και οι φοιτητές, ενώ το ΑΕΙ θα επιλέγει τις προσωπικότητες εκτός ιδρύματος που θα συμμετέχουν» και «το υπουργείο δεν θα έχει απολύτως κανένα ρόλο» όσον αφορά τη θεσμοθέτηση του Συμβουλίου Διοίκησης με τη συμμετοχή εξωπανεπιστημιακών προσωπικοτήτων - ζήτημα που έχει προκαλέσει τις οξύτερες αντιδράσεις της ακαδημαϊκής κοινότητας και αναμένεται να βρεθεί στο επίκεντρο της έκτακτης συνόδου των πρυτάνεων στο τέλος της προσεχούς εβδομάδας.

Η κ. Διαμαντοπούλου διευκρινίζει ότι ο πρύτανης θα επιλέγεται από τη Σύγκλητο του ΑΕΙ μετά διεθνή πρόσκληση ενδιαφέροντος, χωρίς την ανάμειξη του υπουργείου, και θεωρεί αναγκαίο να υπάρχουν στα ΑΕΙ διαδικασίες κοινωνικής λογοδοσίας και ελέγχου. «Είναι χρέος μας να προσφέρουμε πτυχίο με αντίκρισμα στη νέα γενιά» και «οι μεγάλες αλλαγές απαιτούν μεγάλες συναινέσεις», υποσημειώνει.

- Πρόσφατα δηλώσατε ότι θέλετε ένα νόμο-πλαίσιο για την ανώτατη εκπαίδευση, που δεν θα είναι νόμος ΠΑΣΟΚ, αλλά όλης της Ελλάδας και θα μπορεί να εφαρμοστεί. Πού θα διαφέρει από τους προηγούμενους νόμους;

- Το σημερινό θεσμικό πλαίσιο για τα ΑΕΙ εμπεριέχεται σε κάποιες εκατοντάδες σελίδες. Θέλουμε να είναι ένα λιτό κείμενο, το οποίο θα θέτει τις βασικές αρχές λειτουργίας των ΑΕΙ και σε πολύ περιορισμένο βαθμό συγκεκριμένες εξειδικεύσεις. Δηλαδή, θα δίνεται η δυνατότητα, με τον εσωτερικό κανονισμό, να αποφασίζονται πολλά θέματα, και να μην παρεμβαίνει το κράτος -όπως κάνει σήμερα- με αποτέλεσμα να οδηγούμαστε σε στρεβλώσεις.

Δεύτερος βασικός στόχος είναι να μην υπάρχει ομοιομορφία. Να δίνεται, δηλαδή, η δυνατότητα επιλογής μοντέλων, γιατί είναι διαφορετικό το Πανεπιστήμιο της Αθήνας -ένα μεγάλο πανεπιστήμιο- από το νησιωτικό Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

- Μετά τη δημοσιοποίηση των προτάσεών σας στη σύνοδο πρυτάνεων στην Κρήτη τον Οκτώβριο, υπήρξαν αντιδράσεις, που κυρίως επικεντρώνονται στον τρόπο επιλογής της διοίκησης - στο Συμβούλιο Διοίκησης και κυρίως στα πρόσωπα εκτός πανεπιστημίου, που θα μετέχουν. Γιατί προτείνετε την αλλαγή του τρόπου διοίκησης;

- Συμφωνούμε όλοι ότι το σημερινό μοντέλο διοίκησης χρειάζεται αλλαγή. Υπάρχουν προβλήματα από την οργάνωση της φύλαξης του ΑΕΙ μέχρι τον συνολικό σχεδιασμό κάθε ιδρύματος.

Η πρόταση του υπουργείου βασίζεται στο ότι, πρώτον, πρέπει να μεταφερθούν, στο πλαίσιο του Συντάγματος, ελεγκτικές αρμοδιότητες από το υπουργείο στο ίδρυμα. Δεν μπορεί ο υπουργός να παρεμβαίνει, όπως συμβαίνει σήμερα, σε ζητήματα για τα οποία δεν έχει πληροφορίες και δεν έχει και λόγο να το κάνει. Οι αρμοδιότητες αυτές να ασκούνται από σώμα του ΑΕΙ, το οποίο θα αποτελεί και θεσμικό αντίβαρο στις πρυτανικές αρχές. Δεύτερον, πρέπει να υπάρχουν στο ΑΕΙ διαδικασίες κοινωνικής λογοδοσίας, ελέγχου και στρατηγικού σχεδιασμού. Αυτά μπορεί να τα κάνει ένα συμβούλιο, το οποίο επ' ουδενί δεν θα έχει προσωπικότητες διορισμένες από το υπουργείο ή άλλον φορέα. Στόχος του συμβουλίου είναι η αντιμετώπιση προβλημάτων που δεν αντιμετωπίζονται σήμερα (π.χ. φύλαξη), ο στρατηγικός σχεδιασμός με συγκεκριμένους στόχους, η αξιοποίηση της περιουσίας, η προσέλκυση χορηγιών.

- Ποια θα είναι η σύνθεση του Συμβουλίου Διοίκησης;

- Η πλειοψηφία θα είναι εκλεγμένοι ακαδημαϊκοί. Το ίδιο το ΑΕΙ θα επιλέγει τις προσωπικότητες εκτός ιδρύματος που θα συμμετέχουν και θα πρέπει να αιτιολογεί τις επιλογές του. Το υπουργείο δεν θα έχει απολύτως κανένα ρόλο στην επιλογή των προσωπικοτήτων. Το ερευνητικό και ακαδημαϊκό έργο είναι απολύτως ευθύνη της Συγκλήτου και του πρύτανη.

- Αντιδράσεις προκαλεί, επίσης, η πρόταση για επιλογή του πρύτανη με διεθνή πρόσκληση ενδιαφέροντος.

- Ο πρύτανης είναι η κορυφαία προσωπικότητα κάθε πανεπιστημίου. Πρέπει να είναι αναγνωρισμένου κύρους, επιστημονικού και ερευνητικού βεληνεκούς. Οι διαδικασίες επιλογής του πρέπει να ξεφύγουν από τις σημερινές, όπου εμπλέκονται κόμματα, προσωπικά συμφέροντα κ.ο.κ. Δεν έχουμε μιλήσει για διορισμό. Μιλήσαμε για πρόσκληση ενδιαφέροντος σε προσωπικότητες, με προσόντα που θα περιγράψει το ίδιο το ΑΕΙ. Οσοι ενδιαφέρονται -που μπορεί να είναι από το ίδιο το ΑΕΙ ή από ίδρυμα του εξωτερικού, ενδεχομένως απόφοιτοι του οικείου ιδρύματος, με απαραίτητο προσόν τη γνώση της ελληνικής γλώσσας και πραγματικότητας- θα περνούν από δημόσια ακρόαση από τη Σύγκλητο. Δηλαδή, φοιτητές και καθηγητές, μέσω του Διαδικτύου, θα παρακολουθούν την ακρόαση των υποψηφίων και η Σύγκλητος θα γνωμοδοτεί για την τελική απόφαση.

- Όμως, συνταγματολόγοι αναφέρουν ότι οι προτάσεις αυτές προσκρούουν στη συνταγματικώς κατοχυρωμένη διοικητική αυτοτέλεια των ΑΕΙ.

- Θα κάνω μια παρατήρηση. Όταν έχουμε ένα κείμενο διαβούλευσης δεν ξεκινάμε από το συνταγματικό. Όταν θα έρθει το προσχέδιο νόμου, τότε θα το συζητήσουμε. Οι προτάσεις, που υπάρχουν σήμερα, είναι βάση για συζήτηση και πάντως είναι απολύτως ελεγχμένες συνταγματικά.

- Πιστεύετε ότι το νέο μοντέλο διοίκησης θα εφαρμοσθεί χωρίς αντιδράσεις από τις φοιτητικές παρατάξεις, που φοβούνται αποδυνάμωση του ρόλου τους στη διοίκηση του ΑΕΙ;

- Ο ρόλος των φοιτητών είναι εξαιρετικά σημαντικός. Είναι αναγκαία η τριετής αξιολόγηση κάθε καθηγητή και στο διδακτικό και στο ερευνητικό έργο. Οι φοιτητές θα έχουν την αξιολόγηση του διδακτικού έργου - η δύναμή τους θα είναι να αξιολογούν και τον καθηγητή και τις διαδικασίες του Τμήματός τους. Η αξιολόγηση θα είναι προϋπόθεση για όλα τα ζητήματα. Γι' αυτό και όλα τα ΑΕΙ θα υφίστανται εξωτερικές αξιολογήσεις, όπως γίνεται διεθνώς. Επίσης, οι φοιτητές μέσω εκλεγμένων εκπροσώπων τους θα συμμετέχουν στο Συμβούλιο Διοίκησης.

- Η χρηματοδότηση θα συνδεθεί με την αξιολόγηση των ΑΕΙ;

- Υπάρχουν δύο επίπεδα. Το πρώτο αφορά τη χρηματοδότηση με βάση συγκεκριμένους δείκτες, που έχουν να κάνουν με τις αναγκαίες λειτουργίες του ιδρύματος, γι' αυτό και δεν μπαίνει θέμα μισθοδοσίας ή πληρωμής των μισθών. Και υπάρχει και η χρηματοδότηση που θα δίνεται με βάση τους στόχους, τους οποίους επιτυγχάνουν, δηλαδή η αξιολογήσή τους θα έχει ως αποτέλεσμα επιπλέον χρηματοδότηση σε όλους τους τομείς.

- Κάθε ΑΕΙ θα έχει την ευχέρεια αύξησης αμοιβών διδασκόντων πάνω από την κρατική μισθοδοσία;

- Προτείνεται -και θα ήθελα να είναι απολύτως ξεκάθαρο- πέρα από τον μισθό, με την υπάρχουσα μορφή, να δίνεται η επιλογή στο ΑΕΙ να αυξήσει τις αμοιβές, με βάση τον εσωτερικό του κανονισμό, σε εκπαιδευτικούς που διακρίνονται και έχουν υψηλές επιδόσεις σε θέματα έρευνας ή άλλα που θα ορίζει το ίδιο. Αυτό για να υπάρχει η αίσθηση της επιβράβευσης του καλύτερου. Επίσης, έχει τεθεί προς διαβούλευση το θέμα των βαθμίδων του λέκτορα και του επίκουρου και της εξέλιξής τους. Είναι σαφές ότι δεν θα υπάρξουν παρεμβάσεις για όσους είναι ήδη στο σύστημα και θα ισχύσουν μεταβατικές διατάξεις.

- Το υπουργείο ξεκίνησε εκστρατεία κατά της οικογενειοκρατίας στα ΑΕΙ. Πώς θα είναι το νέο σύστημα κρίσης των μελών ΔΕΠ;

- Θα ήθελα να πω το εξής: οικογενειοκρατία, νεποτισμός και αναξιοκρατία είναι, δυστυχώς, συστατικά στοιχεία όλων των εκφάνσεων της ζωής μας - βεβαίως, και του χώρου της πολιτικής. Αυτό που θέλουμε είναι τα ΑΕΙ να γίνουν η φωτεινή εξαίρεση. Τα ΑΕΙ οφείλουν να διδάσκουν ήθος.

Οι προτάσεις μας αφορούν τα εκλεκτορικά σώματα, τα οποία δεν πρέπει να είναι από το ίδιο Τμήμα. Πρέπει στα εκλεκτορικά να μπαίνει «αίμα» εκτός ΑΕΙ -από το εσωτερικό και το εξωτερικό- και οι ίδιοι οι καθηγητές να βρίσκονται σε μια συνεχή κρίση. Θα υπάρξουν, λοιπόν, τριετείς κρίσεις για το διδακτικό και το ερευνητικό έργο, που θα γίνονται με αντικειμενικά κριτήρια και διεθνή πάνελ.

- Υπάρχει σχεδιασμός για συγχωνεύσεις Τμημάτων, Σχολών ή ιδρυμάτων ολόκληρων;

- Οι συγχωνεύσεις είναι αναγκαιότητα στα περισσότερα πανεπιστήμια. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να υπάρξει και συγχώνευση πανεπιστημίων, όταν στην ίδια περιφέρεια υπάρχουν πολλά. Θα ακολουθήσει χωροταξική και θεματική αναδιάρθρωση ώστε να έχουμε την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση ανθρωπίνου δυναμικού και πόρων.

Εντός του Ιουλίου η διαδικασία υποβολής μηχανογραφικών δελτίων

Η υπουργός Παιδείας μιλώντας στην «Κ», αφήνει εμμέσως να εννοηθεί ότι η διαδικασία υποβολής μηχανογραφικών δελτίων για τα ΑΕΙ θα παραμείνει εντός του Ιουλίου, αφού οι απόψεις των μαθητών θα επηρεάσουν σημαντικά την τελική απόφαση του υπουργείου...

- Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ο χρόνος υποβολής των μηχανογραφικών δελτίων των υποψηφίων στις πανελλαδικές εξετάσεις για τα ΑΕΙ. Η πρόταση του υπουργείου είναι αντί του Ιουλίου, όπως ίσχυε μέχρι και φέτος, από το 2011 τα μηχανογραφικά να υποβάλλονται τον Μάρτιο, δηλαδή πριν από τις εξετάσεις του Μαΐου. Όμως, από τις έως τώρα θέσεις των μαθητών και των γονέων, η συντριπτική πλειονότητα τάσσεται υπέρ του Ιουλίου. Τι θα γίνει;
- Το υπουργείο για πρώτη φορά ζήτησε τις απόψεις των μαθητών για το συγκεκριμένο θέμα. Και οι απόψεις τους θα επηρεάσουν σημαντικά τη λήψη της τελικής απόφασής μας.
- Πότε θα οριστικοποιηθεί το νέο σύστημα πρόσβασης στα ΑΕΙ, το οποίο θα ισχύσει από το έτος 2013-2014;
- Τόσο για τη δομή του νέου λυκείου όσο και για το σύστημα πρόσβασης θα γίνει διάλογος μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών για το νέο θεσμικό πλαίσιο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Βέβαια, ήδη στο πλαίσιο της διαβούλευσης για τις αλλαγές στα ΑΕΙ έχει τεθεί η πρόταση για κατάργηση Τμημάτων από βασική ακαδημαϊκή μονάδα και η αντικατάστασή τους από τις Σχολές, με στόχο την κινητικότητα των φοιτητών, ιδίως στο πρώτο έτος, πριν γίνει ο διαχωρισμός από το δεύτερο έτος και μετά. Πώς σκέφτεστε να λειτουργήσει αυτό;
- Το Τμήμα σήμερα λειτουργεί όχι απλώς ως αυτόνομη ακαδημαϊκή μονάδα, αλλά και ως αυτό που μπορεί να αποφασίζει τα πάντα, χωρίς να μπορεί η Σχολή και πολύ περισσότερο η Σύγκλητος να παρέμβουν, παρά μόνο γνωμοδοτικά. Στόχος είναι η Σύγκλητος να κάνει τον στρατηγικό σχεδιασμό, και τα Τμήματα και οι Σχολές να εξειδικεύουν, να έχουν αρμοδιότητες, αλλά στο επίπεδο της δικής τους μονάδας. Το Τμήμα θα έχει την ευθύνη του προγράμματος σπουδών. Στόχος είναι η κινητικότητα των φοιτητών. Να μπορούν να επιλέγουν μαθήματα από διαφορετικά Τμήματα και να σταματήσει η «υπερεξειδίκευση» που υπάρχει, η οποία είναι αρνητική και για τη γνώση.

Ημερομηνία : 5/12/10

Copyright: <http://www.kathimerini.gr>

Κλείσιμο

